

Ennakoäänestyspaikkojen ja varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikkojen määrääminen vuoden 2022 aluevaaleissa

Keskusvaalilautakunta 12.10.2021 § 50

Valmistelija

Vs. kaupunginlakimies Annika Kettunen, 040 354 7833

Seuraavat yleiset vaalit ovat aluevaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 23.1.2022. Ennakoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 12. - 18.1.2022 ja ulkomailla 12. - 15.1.2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskeva lainsäädäntö on tullut osittain voimaan 1.7.2021. Maahan perustetaan 21 hyvinvointialuetta, joista jokaisella on aluevaltuusto, joka valitaan yleisillä vaaleilla. Aluevaltuustoista säädetään hyvinvointialuelain (611/2021) 23 §:ssä. Aluevaltuuston vaalikausi on neljä vuotta ja vaalikauden aloitusajankohta kesäkuun alku. Aluevaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset ja niissä on yhtäläinen äänioikeus. Aluevaaleja koskevat säännökset on lisätty vaalilakiin 714/1998 vaalilain muutoksella 649/2021.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Perustuslain 14 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Oikeusministeriön 30.6.2021 ja 14.9.2021 korjatun ohjekirjeen mukaan ennakoäänestyspaikkoja määrättäessä on huomioitava, että paikassa on voitava pitää riittävät turvavälit äänestämään tulleiden kesken. Ohjeen mukaan kuntien on syytä varautua siihen, että tammikuun aluevaalit voidaan joutua käymään tilantesssa, jossa pandemia ei ole kokonaan hävinnyt ja tästä syystä kuntien on otettava huomioon kulloinenkin koronavirustilanne ja varauduttava siihen, että tilanne voi vaati samantlaisia erityisjärjestelyjä, joita toteutettiin kevään 2021 kuntavaaleissa.

Vaalivirkailijoita tulee rekrytoida riittävästi. Ennakoäänestyspaikoissa resursseja tarvitaan esimerkiksi äänestäjän henkilöllisyyden tarkastukseen ja äänestyslipun antoon, äänestyksen vastaanottopisteisiin sekä jonojen ja turvavälien ohjaukseen. Vastaavasti vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakuntien tulisi toimia lähtökohtaisesti siten, että lautakunnalla olisi valmius ottaa vastaan myös yksittäisiä ulkona tapahtuvia äänestyksiä päätösvaltaisessa kokoonpanossa (kolme jäsentä). Suositeltavaa onkin, että vaalilautakunnan varajäsenistä vähintään yksi olisi paikalla samaan aikaan kuin viisi varsinaista jäsentäkin. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että kotiäänestyksen vaalitoimitsijoita rekrytoidaan riittävästi ja että vaalitoimikuntia nimetään tarvittaessa useampia kuin yksi. Kaikkia tehtäviä varten on syytä rekrytoida myös varahenkilöitä.

Ääntenlaskenta, ennakoäänestysasiakirjojen tarkastus ja ehdokasasette-

lutehtävät tulee järjestää siten, että riittävät turvavälit voidaan näissäkin tehtävissä toteuttaa.

Oikeusministeriö ja THL antoivat keväällä kuntavaalien osalta ohjeet koronavirustilanteen huomioimisesta kunnan vaaliviranomaisten toiminnassa. Ohjeet pätevät edelleen myös aluevaaleissa ja ohjeita tarkennetaan tarvittaessa loppuvuodesta.

Ennakkoäänestyspaikoissa on voitava pitää riittävät turvavälit äänestämään tulleiden kesken. Ennakkoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken, jolloin suuria ruuhkia ei syntyisi.

Ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakkoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Kuitenkin myös taajamien ulkopuolella asuville on järjestettävä asianmukaiset ennakkoäänestysmahdollisuudet. Ennakkoäänestyspaikkojen esteettömyydestä on huolehdittava.

Ennakkoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovitettava tarkoitukseensa myös järjestyksenpidon kannalta. Mikäli ennakkoäänestyspaikka perustetaan esimerkiksi kauppakeskukseen, kunnan keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa etukäteen oltava yhteydessä kauppakeskuksen johtoon ja varmistauduttava siitä, että ennakkoäänestys otetaan asianmukaisesti huomioon kauppakeskuksen muussa toiminnassa.

Ennakkoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (vaalilain 56 § 2 mom.). Tilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä pisteitä, joissa tarkastetaan äänestäjän henkilöllisyys, annetaan äänestyslippu ja otetaan äänestys vastaan. Tilan tulee olla siten mitoitettu ja järjestetty, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9 eikä kello 18 jälkeen. Hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakkoäänestyksen ajanjakson kahtena viimeisenä päivänä yleinen ennakkoäänestyspaikka pidetään avoinna kello 20 saakka.

Ennakkoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkojen lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen ilman pakottavaa syytä saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa. Kunnan on tehokkaasti tiedotettava kunnan alueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista.

Vaalilain 9 §:n mukaan jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen.

Oikeusministeriön em. ohjekirjeen mukaan kunnanhallituksen tulee tehdä päätökset yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista molempien vaalien osalta hyvissä ajoin siten, että paikat voidaan merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään (VAT) perjantaihin 5.11.2021 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunginlakimies Kettunen Annika

Päätösehdotus

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle määrättäväksi vuoden 2022 aluevaalien yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi Rajalla -kauppakeskus ja kiertävä äänestysbussi seuraavan aikataulun mukaisesti sekä varsinaisen vaalipäivän 23.1.2022 äänestyspaikat seuraavasti:

Ennakkoäänestys

ALUEVAALIT

Äänestyspaikka Käyntiosoite	Päivät	Aika
Kiinteä äänestyspaikka Rajalla -kauppakeskus, Länsiranta 10 95400 TORNIO	12.-14.1.2022 15.1.2022 16.1.2022 17.-18.1.2022	09.00 - 19.00 10.00 - 18.00 11.00 - 18.00 09.00 - 20.00

Äänestysbussi

Käyntiosoite	Päivät	Aika (kirjastoauto)
Korpikylä ent. Juntin kauppa Jokivarrentie 3626, 95540 TORNIO	12.1.2022	10.00-11.00
Palovaara ent. Palovaaran koulu Palovaarantie 928, 95530 TORNIO	12.1.2022	11.30-12.15
Aapajärvi Aapajärven ja Palovaaran tien risteys (Itäpää) Aapajärventie 1078 95530 TORNIO	12.1.2022	12.45-13.15
Aapajärvi ent. Aapajärven koulu Aapajärventie 685 95530 TORNIO	12.1.2022	13.30-14.00
Karunki K-Market Ruoka-Aitta Jokivarrentie 2473 95530 TORNIO	12.1.2022	15.00-17.00
Aapajoki Aapajoen Kylätalo Aapajoentie 350 95560 TORNIO	12.1.2022	17.30-18.30
Kukkola Kalaliike Haavi Jokivarrentie 1677 95520 TORNIO	12.1.2022	19.00-20.00

Vojakkala	K-Market Timpantori Jokivarrentie 810 95500 TORNIO	13.1.2022	10.00-11.30
Yliliakka	Paakkolantien ja Äijähuhdantien risteys Äijähuhdantie 1 95500 TORNIO	13.1.2022	12.00-13.30
Kantojärvi	Kantojärven Kylätalo Kantojärventie 105 95590 TORNIO	13.1.2022	14.00-14.45
Sattajärvi	Sattajärven Kylätalo Sihtuunantie 795 95590 TORNIO	13.1.2022	15.45-16.45
Arpela	Seurakuntakoti Keskustie 20 95590 TORNIO	13.1.2022	17.15-20.00
Liakka	ent. Liakan koulu Liakantie 444 95460 TORNIO	14.1.2022	10.00-11.00
Lautamaa	Honkapirtti Lautamaantie 1243 95590 TORNIO	14.1.2022	12.00-13.30
Ruottala	Herajärven piha Ruottalantie 90 94460 TORNIO	14.1.2022	14.00-15.00
Kiviranta	Liikekeskus Isopalontie 11 95410 TORNIO	14.1.2022	16.00-20.00
Kaakamo	ent. Tornion OP:n liikekeskus Vanha Alapääntie 1 94430 TORNIO	15.1.2022	11.00-12.30
Kaakamo	Kaakamon Napakymppi Laivaniementie 815 94430 TORNIO	15.1.2022	13.00-14.00
Kyläjoki	Kyläjoen koulu Laivaniementie 36 95440 TORNIO	15.1.2022	14.30-16.00
Luotomäki	Tampereen Säästötex (Tokmanni) Teollisuuskatu 14 95420 TORNIO	16.1.2022	11.00-16.00
Puuluoto	Kippari-baari Koivuletontie 2	17.1.2022	10.00-11.00

95470 TORNIO

Kokkokangas K-Market Kirsikka Holmantie 2 95450 TORNIO	17.1.2022	12.00-14.30
Luotomäki Kamux Tornio Kemintie 54 95420 TORNIO	17.1.2022	15.00-20.00
Torppi Prisma Tornio Oikokatu 1 95420 TORNIO	18.1.2022	11.00-17.00

VARSINAINEN VAALIPÄIVÄ

Äänestysalue	Äänestyspaikka	Osoite
001 Suensaari	Rajalla -kauppakeskus	Länsiranta 10 95400 TORNIO
002 Pudas	Putaan koulu	Hannulankatu 7 95420 TORNIO
003 Kokkokangas	Kokkokankaan koulu	Holmantie 21 95450 TORNIO
004 Kiviranta	Kivirannan koulu	Tapiolantie 8 95410 TORNIO
005 Raumo	Raumon koulu	Raumontie 100 95420 TORNIO
006 Kaakamo	Kaakamon koulu	Laivaniementie 079 94430 TORNIO
007 Vojakkala	Vojakkalan nuorisoseuran talo	Oravaisensaarentie 16 95500 TORNIO

Päätös

Hyväksyttiin ja päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ennakkoäänestyspaikkojen ja varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikkojen määrääminen sekä niiden aikataulut esitetyn mukaisesti seuraavin teknisin korjauksin: Muutetaan äänestysbussin Puuluodon ennakkoäänestyspaikaksi Puuluodon urheilukeskus, Ruonajärventie 172 95420 Tornio, aikataulu pysyy samana.
Lisätään varsinaisen äänestyspäivän äänestyspaikoiksi seuraavat äänestyspaikat:
008 Arpela, Arpelan koulu, Arpelantie 200 95590 Tornio.
009 Karunki, Karungin koulu, Jokivarrentie 2369 95530 Tornio.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
Päätösehdotus	Hyväksytään keskusvaalilautakunnan esitys vuoden 2022 aluevaalien yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi Rajalla-kauppakeskus ja kiertävä äänestysbussi keskusvaalilautakunnan hyväksymän aikataulun mukaisesti sekä varsinaisen vaalipäivän 23.1.2022 äänestyspaikat keskusvaalilautakunnan esityksen mukaisesti.
Päätös	<p>Kaupunginhallitus päätti, että keskusvaalilautakunta lisää äänestysbussin aikatauluun pysähdyksen Lappian ja lukion läheisellä pysäkillä siten, että bussi pysähtyy 18.1. klo 11:00-13:00 oppilaitosten Lappian ja lukion läheisyydessä ja tämän jälkeen Prisman pihalla 13:30-17:00.</p> <p>Hyväksyttiin keskusvaalilautakunnan esitys mainitulla muutoksella.</p> <hr/>